

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoCsp/57/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2320204745
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2320204745.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. B. XXX, zastúpená splnomocnencom: ZASTAVME ÚŽERU - Občianske združenie na právnu ochranu občana a finančného spotrebiteľa, IČO: 512255022, Pod Hájom 1367169-44, Dubnica nad Váhom, proti žalovaným: 1/ 365.bank, a.s., IČO: 31340890, Dvořákovo nábřežie 4, Bratislava, zastúpená: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., IČO: 47232471, Dvořákovo nábřežie 8/A, Bratislava, 2/ R Collectors s.r.o., IČO: 50094297, Dvořákovo nábřežie 8A, Bratislava, o určenie neplatnosti právnych úkonov a o určenie, že úver je bezúročný bez poplatkov, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 15. júla 2021, č.k. 26Csp/229/2020-159, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. konanie v časti 2/ určenia neplatnosti právneho úkonu - Dohody o splátkach zo dňa 27.03.2018, a v časti 3/ určenia neplatnosti právneho úkonu - Notárskej zápisnice N 65/2018, NZ 9641/2018, NCRIs 9815/2018 z 27.03.2018 zastavil, výrokom II. vo zvyšnej časti 1/ o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru súd žalobu zamietol, výrokom III. žalovanému 1/ priznal 100% náhrady trov konania a trov právneho zastúpenia a výrokom IV. žalovanému 2/ priznal 100% náhrady trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ust. § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), § 7 ods. 1, § 9, § 11 ods. 1, 2 a 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj § 52 a § 53 Občianskeho zákonníka, vecne tým, že žaloba bola podaná nedôvodne. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že predmetom konania je určenie, že 1/ úver poskytnutý na základe Zmluvy o úvere č. 3540326285 zo dňa 14.02.2014 je bezúročný a bez poplatkov; ďalej, že 2/ právny úkon - Dohoda o splátkach, ktorá bola uzavretá v zmysle ust. § 51 OZ dňa 27.03.2018, je neplatný; ako aj 3/ právny úkon - Notárska zápisnica N 65/2018, NZ 9641/2018, NCRIs 9815/2018 zo dňa 27.03.2018, je neplatný. Žalovaný 1/ žiadal žalobu zamietnuť, s poukazom na to, že pohľadávku z predmetnej úverovej zmluvy postúpil na žalovaného 2/, a preto podľa jeho názoru nie je pasívne legitimovaný v tomto spore, pretože nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide, keďže prestal byť veriteľom, a veriteľom sa stal namiesto neho žalovaný 2), ktorý pohľadávku nadobudol s príslušenstvom a všetkými právami, ktoré sú s ňou spojené. Žalovaný 2/ navrhol žalobu zamietnuť z dôvodu, že úverová zmluva netrpí žiadnymi vadami.

3. Súd prvej inštancie najskôr skúmal prípustnosť žaloby a konštatoval, že v prípade všetkých troch žalobných návrhov vo veci samej ide o určenie právnej skutočnosti, a možno ich subsumovať pod písm. d) § 137 CSP, znenie ktorého ustanovenia podmieňuje prípustnosť takéhoto určenia výlučne za splnenia predpokladu, že táto možnosť vyplýva z osobitného predpisu. V prípade určenia bezúročnosti a

bezpoplatkovosti úveru je týmto osobitným predpisom zákon č. 129/2010 Z.z., konkrétne ust. § 11 ods. 4, ktoré umožňuje spotrebiteľovi domáhať sa žalobou určenia jednak neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a jednak bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Žalobkyňa napriek poučeniu súdu neoznačila osobitný zákon, ktorý by jej umožňoval podať žalobu na určenie neplatnosti Dohody o splátkach z 27.03.2018 ani Notárskej zápisnice N65/2018, pričom súdu existencia osobitného predpisu známa nie je, preto súd vyhodnotil ako prípustný len žalobný petit 1/ o určenie, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o úvere zo dňa 14.02.2014 je bezúročný a bez poplatkov a vzhľadom na rozpor s ust. § 137 písm. d/ CSP konanie vo zvyšnej časti zastavil, pričom sa nestotožnil s názorom žalobkyne, že týmto osobitným predpisom by mal byť zák. č. 250/2007 Z.z., a to konkrétne jeho ustanovenie § 3 ods. 5, prezentované ako paušálny odkaz na akúkoľvek formu súdnej ochrany, nakoľko to z jeho znenia nevyplýva, a zároveň by sa v opačnom prípade javilo jednoznačné ustanovenie § 11 ods. 4 z.č. 129/2010 Z.z. ako minimálne nadbytočné.

4. V ďalšom súd dôvodil, že žalobkyňa sa domáhala určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého na základe Zmluvy o úvere zo dňa 14.02.2014 z dôvodu absencie podstatných náležitostí zmluvy a to konkrétne § 9 ods. 2 písm. g), i), j) k). V konaní nebolo sporným, že žalobkyňa v pozícii spotrebiteľa a dlžníka uzatvorila dňa 14.02.2014 zmluvu o úvere so žalovaným 1/ ako veriteľom a dodávateľom, pričom predmetná zmluva podlieha právnomu režimu z.č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu jej uzatvorenia a ide o úver spotrebiteľský. Vo vzťahu k tvrdenej neprimeranosti úroku 19,90% ročne súd sa v plnom rozsahu stotožnil s názorom žalovaného 2/, ktorý pomerne vyčerpávajúcim spôsobom vyvrátil tvrdenie žalobkyne, že odplata uvedená v zmluve formou úroku vo výške 19,90% ročne prevyšuje odplatu obvyklú na finančnom trhu za spotrebiteľský úver. V čase pred uzatvorením zmluvy bol zrušený administratívny strop odplaty pri spotrebiteľských úveroch spolu so zrušením zákona č. 258/2001 Z.z., z komentára k Občianskeho zákonníku (C.H.Beck, 2015, kolektív autorov Doc. JUDr. Marek Števec, PhD., Doc. JUDr. Anton Dulak, PhD., JUDr. Anna Bajánková, JUDr. Marián Fečík, JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M., JUDr. Marek Tomašovič, PhD. a kolektív) k ustanoveniu § 53 ods. 6 v znení účinnom v čase uzatvorenia Zmluvy vyplýva, že súčasťou navrhovanej právnej úpravy bola aj novelizácia Občianskeho zákonníka a ustanovenia §53 ods. 6 OZ, ktorá bola navrhovaná nasledovne: „Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú bankami za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch.“ Podľa zdôvodnenia zákonodarcu, dôvodom zmeny doplnením odseku 6 do §53 OZ bol zákaz, aby v spotrebiteľskej zmluve, ktorej predmetom je poskytnutie peňažných prostriedkov, odplata podstatne prevyšovala odplatu obvykle požadovanú bankami za spotrebné úvery v obdobných prípadoch s tým, že bude dôležité o akú výšku poskytnutých prostriedkov ide, či ide o záväzok zabezpečený, a obdobie na ktoré sa peňažné prostriedky poskytujú. Tieto tri kritéria majú význam pri určení podstatného prevýšenia odplaty a v judikatúre možno pri tomto termíne (podstatného prevýšenia) vysledovať hranicu 20%. Navrhovaná dikcia sledovala štandardizovanie a zjednotenie režimu posudzovania odplaty pri všetkých druhoch a formách požičiavania peňažných prostriedkov spotrebiteľom. Je teda jednoznačne preukázané, že fixná úroková sadzba 19,90% ročne nebola v rozpore s vyššie uvedeným „zákazom“ výšky odplaty. Z vyššie uvedeného vyplýva, že najvyššia prípustná výška odplaty nesmie presiahnuť 26,68 %, preto v Zmluve uvedenú úrokovú sadzbu 19,90 % p.a. nie je možné považovať za rozpornú s dobrými mravmi. A to platí aj pre prípad ak by sme mali prihliadať na údaje za 1. štvrtok 2014, kedy priemerná RPMN za obdobné úvery bola vo výške 11,89% ročne. Súd preto uzavrel, že fixnú úrokovú sadzbu zmluvne dohodnutú vo výške 19,90 % nemožno považovať za rozpornú s ust. § 53 ods. 6 OZ, ani za absentujúci údaj s poukazom na ust. § 9 ods. 2 písm. i/ z.č. 129/2010 Z.z. Nesprávnosť RPMN v zmluve žalobkyňa opierala o výsledok interaktívnej kalkulačky pre výpočet RPMN. Súd mal za to, že výsledok z interaktívnej kalkulačky nemožno brať ako záväznú výšku RPMN. Je potreba rátať s možnými odchýlkami, ktoré môžu vzniknúť zadaním nesprávnych vstupných hodnôt, ktoré mohol používateľ takejto kalkulačky zle vyhodnotiť alebo interpretovať alebo kalkulačka neráta s osobitosťami vstupných informácií, konkrétne v tomto prípade s rozdielnou výškou poslednej splátky. Interaktívna kalkulačka na dôvažok by mala zodpovedať aktuálnej právnej úprave výpočtu RPMN, pričom v posudzovanej zmluve ide o rok 2014. Okrem iného, žalobkyňa nedôvodne započítala do RPMN aj čiastku poisťného, pričom podľa §2 písm. g) zákona 129/2010 Z.z. sú „celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo

aby ho získal za ponúkaných podmienok,“ Súd nemal za preukázané, že by poistenie bolo podmienkou získania úveru, ako to tvrdila žalobkyňa dôvodiac, že v zmluve o úvere nebola možnosť krížikom označiť políčko nežiadania poistenia, a preto musela zaškrtnúť políčko v časti [2] zmluvy „žiadam o poistenie schopnosti splácať úver“. Žalobkyňa však podľa názoru súdu z uvedených dvoch možností pre poistenie nemala označiť krížikom ani jedno, ak teda tvrdí, že o poistenie dobrovoľne záujem nemala. Navyiac súd poukazuje na to, že vyhlásila svojim podpisom, že sprostredkovanú finančnú službu Poistenie si vybrala slobodne a bez nátlaku, na základe svojich potrieb a požiadaviek a zodpovedá jej finančnej situácii. Preto v prípade výpočtu RPMN úveru nemožno rátať s výškou splátky 284,24 eur, ktorá pozostáva z poistného vo výške 13,24 eur a z anuitnej splátky 271,00 eur. Nesprávny výpočet RPMN teda preukázaný nebol. Súd nemal za preukázanú ani absenciu údaju o celkovej čiastke úveru. Z obsahu zmluvy vyplýva, že nad bodom 3.12 je výslovne uvedené: „Celková čiastka úveru predstavuje výšku úveru a celkových nákladov spotrebiteľa so spotrebiteľským úverom.“ Dikcia zákona pritom nehovorí o tom, že celkovou čiastkou, ktorú má spotrebiteľ uhradiť, je násobok počtu splátok s ich výškou, ako to prezentuje žalobkyňa. Rovnako z dikcie zákona nevyplýva nevyhnutnosť uvedenia žiadaného údaju len v číselnej forme. Údaj o celkovej výške úveru musí byť spotrebiteľovi vzhľadom na účel zákonnej úpravy danej oblasti ľahko dostupný a zrozumiteľný. Žalovaný 1/ predmetnú zákonnú povinnosť v danom prípade splnil, nakoľko v časti 3.1 zmluvy je jasne definovaný údaj o celkovej výške úveru ako jednoduchý súčet dvoch vstupných, vyššie zrozumiteľne uvedených údajov, a to údaj o výške úveru (14000) a údaj o celkových nákladoch spotrebiteľa (18579,89), uvedená je aj mena EUR. V časti námietok absencie rozdelenia splátky úveru na istinu, úroky a poplatky súd nemal dôvod odchyliť sa od rozhodovacej činnosti NS SR, ktorý predmetnú otázku vyriešil (sp. zn. 3Cdo 146/2017, sp. zn. 3Cdo/56/2018, sp.zn. 5Cdo/132/2017) a prijal záver, že predmetné ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. je potrebné interpretovať tak, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky, t.j. neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej položke (t.j. istine, úrokom a iným poplatkom) osobitne, ale len ich uvedenie v súhrne ku splátke, ktorá zahŕňa istinu, úroky a iné poplatky. Pokiaľ žalobkyňa argumentovala tiež porušením povinnosti veriteľa vyplývajúcej z ust. § 7 z.č. 129/2010 Z.z., súdu z vykonaného dokazovania vplynulo, že žalovaný 1/ pre účely poskytnutia úveru požadoval od žalobkyne údaje o zamestnávateľovi, ďalej čistý mesačný príjem, dosiahnuté vzdelanie, rodinný stav, druh bývania, počet vyživovaných osôb, výšku mesačných záväzkov, ďalej žalovaný 1/ skúmal príjem žalobkyne, ktorý bol akceptovaný vo výške 925 eur mesačne, skúmal úverové záväzky žalobkyne v Spoločnom registri bankových informácií (SRBI), vychádzal z údajov evidovaných v EOS - KSI a na základe získaných informácií tak správne dospel k záveru, že žalobkyne je možné poskytnúť úver vo výške 14000 eur na dobu 10 rokov s mesačnou splátkou 271 eur + mesačné poistenie vo výške 13,24 eur. Žalovaný 1/ ako dodávateľ si teda splnil jeho povinnosť s odbornou starostlivosťou skúmať schopnosť žalobkyne splácať poskytnutý úver, na základe čoho sa žalobkyňa nemôže úspešne domáhať požadovanej sankcie v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa ust. § 11 ods. 2 z.č. 129/2010 Z.z., toľž nie vzhľadom na tam uvedený predpoklad, ktorým bolo preukázanie hrubého porušenia povinností podľa ust. § 7 z.č. 129/2010 Z.z. Keďže súd nemal za preukázanú absenciu náležitostí obsiahnutých v ust. § 9 ods. 2 z.č. 129/2010 Z.z., preto súd žalobu ako nedôvodnú v procesne prípustnej časti o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, zamietol. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP a žalovaným 1/ a 2/ ako procesne plne úspešnej strane sporu priznal právo na zaplatenie náhrady trov konania (žalovaný 2/) a aj trov právneho zastúpenia (žalovaný 1/).

5. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa v celom rozsahu majúca za to, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. K výroku I., ktorým súd čiastočne konanie zastavil bola odvolateľka toho názoru, že právna úprava zakotvená v § 137 písm. c) a d) CSP nebola v čase podania žaloby účinná a súd musí úkony strán sporu posudzovať podľa účinkov a podmienok uvedených v OSP v znení účinnom v čase ich uskutočnenia (§ 470 ods. 2 CSP). Bolo preto potrebné osvedčiť naliehavý právny záujem výlučne vo vzťahu k pôvodne predvídanému postupu v ust. § 80 písm. c) OSP (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo 15/2017, 6Cdo 30/2018, 4Cdo 17/2019 a 5Obo 12/2018). Súdna prax pozná rozhodovanie žalôb o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy (napr. 1Cdo 208/2018 a ďalšie). Uvedené vyplýva z uznesenia Najvyššieho súdu SR zo 14. apríla 2021 sp.zn. 9Cdo 7/2021. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Odvolateľka poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/235/2017 zo dňa 27.03.2019, v ktorom sa zaoberá otázkou posúdenia naliehavého právneho záujmu žalobcu ako spotrebiteľa na určení neprijateľných zmluvných podmienok

v spotrebiteľských zmluvách a z ktorého záverov vyplýva, že žalobca v postavení spotrebiteľa má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vyplývajúce z § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z., z čoho vyplýva taktiež naliehavý právny záujem na požadovanom určení, ktorý výklad je v súlade s judikatúrou Európskeho Súdneho dvora. Podľa názoru odvolateľky je preto namieste práve takáto určovacia žaloba, aby sa ustálil rozsah záväzku žalobcu voči žalovanému v zákonnej výške, pretože v opačnom prípade by žalovaný výšku svojej pohľadávky, ktorú si môže takto sám určovať, nemal potrebu nijako revidovať. U žalobkyne ako spotrebiteľa je teda existujúci naliehavý právny záujem na určení neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, ktorý vyplýva ex lege z § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z.

6. Ďalej žalobkyňa nesúhlasila so záverom súdu v otázke správnosti RPMN. Aj v iných súdnych rozhodnutiach sa sudcovia opierajú o interaktívne kalkulačky uvedené na portáli finančnej osvetly a ochrany finančného spotrebiteľa Ministerstva financií SR. Je irelevantné tvrdenie, že je treba rátať s možnými odchýlkami, ktoré môžu vzniknúť zadaním nesprávnych vstupných hodnôt, resp. že kalkulačka neráta s osobitosťami vstupných informácií, ako je konkrétne v tomto prípade rozdielna výška poslednej splátky. Zmluva uvádza počet splátok 120 vo výške 284,24 eur. Ak by mala byť posledná splátka úveru rozdielna, malo to byť v zmluve uvedené. Ako žalobkyňa uvádzala už v konaní, pri samostatnom matematickom výpočte, kde mesačná splátka predstavuje 284,24 eur po dobu 120 mesiacov, spolu to predstavuje 34.108,80 eur. Žalovaný teda neuviedol ani správny výpočet celkovej čiastky na zaplatenie úveru, nakoľko v zmluve sa uvádza celková výška nákladov 18.579,89 eur a po pripočítaní výšky úveru 14.000 eur vychádza suma 32.579,89 eur a tým spôsobom udal aj nesprávnu RPMN. V čase uzavretia zmluvy podľa údajov NB SR bola RPMN pri ostatných spotrebiteľských úveroch vo výške viac ako 6.500 eur so zmluvnou splatnosťou od 5 do 10 rokov vo výške 13,34%. Súd sa nevysporiadal s tvrdeniami žalobkyne a očividne prihliadal len na vyjadrenie žalovaných. V zmluve nie je pri splátkach uvedené, že súčasťou mesačnej splátky je aj poistné a ani zo zmluvy nevyplyva, akú výšku poistného má spotrebiteľ platiť, navyše aj poistné bolo treba zohľadniť v celkových nákladoch spojených s úverom, pretože žalobkyňa nemala na výber či poistenie prijať, alebo nie, mala na výber možnosť označiť krížikom jednu z dvoch možností splácania úveru a to „základný súbor poistenia“ a druhá „komplexný súbor poistenia“, tretia možnosť a síce, že o poistenie záujem nemá, na výber nebola. V zmluve absentuje tiež uvedenie všetkých predpokladov pre výpočet RPMN, pričom odvolateľka poukazuje na § 19 ods. 3, 4 a 5 zákona o spotrebiteľských úveroch. Keďže jednou z obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z. aj uvedenie RPMN, celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, s uvedením všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto RPMN, potom ak zmluva tieto náležitosti neobsahuje, treba úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Údaj o RPMN je pritom jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa. Žalobkyňa poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 19CoCsp/36/2020 zo 17.06.2021, rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp.zn. 15Co/61/2019 zo dňa 31.07.2019 a iné. Žalovaný v 1. rade už pri vyhotovení zmluvy postupoval v rozpore so zásadou dobromyseľnosti a v rozpore s dobrými mravmi, dojednanie poistenia jej vnútil, hoci tento iný úkon nebol vo sfére jej záujmu. Sám žalovaný v 1. rade tiež zahrnul poplatok za poistenie do výšky splátky 284,24 eur, pritom ak podľa jeho tvrdenia ako aj tvrdenia súdu v prvoinštančnom konaní išlo o doplnkovú službu mimo poskytnutého úveru, mal poplatok za poistenie viesť osobitne, avšak takto poplatok za poistenie v zmluve uvedený nie je. Ak teda dojednanie poistenia bolo podmienkou poskytnutia úveru podľa zmluvy o úvere, potom v prípade poistenia išlo o náklad spadajúci do množiny nákladov uvedených v § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z., keďže celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sú všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe okrem notárskych poplatkov, do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby aby získal spotrebiteľský úver, alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok. Pokiaľ teda žalovaný v 1. rade takto dojednané poistné nezahrnul do celkových nákladov, porušil tak ust. § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z. a z tohto dôvodu je v zmluve uvedená nesprávna výška RPMN. Žalobkyňa nesúhlasí so súdom ani v tom, že by nebola preukázaná ani absencia údaju o celkovej čiastke úveru, nakoľko v zmluve veriteľ uviedol iba výšku celkových nákladov a to navyše v nesprávnej výške bez uvedenia celkovej čiastky, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť, pričom ide o obligatórnu náležitosť zmluvy, s ktorou ust. § 11 ods. 1 písm. b) spája sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru. Celková výška nákladov je uvedená v nesprávnej výške, nakoľko jednoduchým výpočtom je možné zistiť, že celková výška nákladov bude predstavovať sumu 20.108,80 eur a nie sumu

18.579,89 eur ($284,24 \text{ eur} \times 120 = 34.108,80 \text{ eur} - 14.000 = 20.108,80 \text{ eur}$). Celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť by potom predstavovala 34.108,80 eur, ktorý údaj však v zmluve absentuje. Absentuje aj správny údaj o celkovej výške úveru, pričom v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) je to jedna z náležitostí, ktorá musí byť v zmluve uvedená. Z definície pojmu celkovej čiastky úveru je nepochybné, že táto musí byť súčtom výšky úveru a celkových nákladov spojených s úverom. Keďže v zmluve nie je uvedená výška celkových nákladov, nie je známe, ako veriteľ dospel k celkovej čiastke úveru uvedenej v zmluve vo výške 18.579,89 eur. Nesprávny je aj záver súdu, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky (§ 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z.). Súdny dvor EÚ vykladá jedine a výlučne právo Európskej únie a ako taký nie je oprávnený poskytovať výklad práva vnútroštátneho, nemohol sa preto vyjadrovať k výkladu zákona č. 129/2010 Z.z., pričom zákon uvádza, že zmluvy musia obsahovať „výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, čiže slovenský zákon ide nad rámec smernice, čo je zrejmé aj z toho, že používa odlišnú terminológiu. Súd svojím arbitrárnym rozhodnutím podľa názoru odvolateľky bez podrobného skúmania spotrebiteľskej zmluvy podporil civilnú úžeru na základe Dohody o splátkach a uzatvorenej Notárskej zápisnice dňa 27.03.2018. Poukázala na obsah Dohody, z ktorého vyplýva, že za celé obdobie 47 mesiacov ku dňu podpisu Dohody uhradila žalobkyňa len 1.977,86 eur, čo predstavuje cca 7 splátok. Ak odo dňa podpisu zmluvy uhradila len 7 splátok, je viac ako pravdepodobné, že predmetná dohoda o splátkach bola podpísaná v čase, keď už dlh bol premičaný. Dohoda tiež obsahuje splátkový kalendár, ktorý je rozdelený na 719 mesačných splátok po 300 eur, pričom tento je vystavený od 20.03.2018, hoci žalobkyňa podpisovala predmetnú dohodu dňa 27.03.2018, čo už bolo 7 dní po splatnosti prvej stanovenej splátky. Podľa uvedenej Dohody by žalobkyňa mala uhradiť žalovanému v 1. rade sumu 215.700 eur (719×300), kedy výsledná suma je vlastne 154 krát navýšená nad istinu. Žalobkyňa poukazuje na to, že konanie pred súdom má zabezpečiť pre strany konania spravodlivú ochranu ich práv a záujmov (tzv. fér proces) preto im musí byť vytvorená možnosť predvídať rozhodnutie súdu a tomu prispôbiť uplatňovanie svojich procesných práv. Predmetné rozhodnutie súdu je založené na svojvôli, nakoľko súd sa zaoberal len námietkami žalovaných (ktoré nie sú relevantné) a vyjadrenia žalobkyne boli evidentne odignorované. Žalobkyňa poukazuje v tejto súvislosti na nález Ústavného súdu SR sp.zn. 107/07. Na základe uvedeného žalobkyňa žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Žalovaný v 1. rade v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu považoval rozsudok za správny a navrhol ho potvrdiť. Stotožňuje sa s názorom súdu v otázke neprípustnosti žaloby na určenie neplatnosti Dohody o splátkach zo dňa 27.03.2018 a Notárskej zápisnice zo dňa 27.03.2018, aj s názorom súdu ohľadom údaju o výške RPMN, pričom poukazuje na časť tlačovej správy Národnej banky Slovenska zo dňa 17.02.2020, z ktorej vyplýva záver o tom, že síce je daný jednotný vzorec pre výpočet RPMN, avšak dosádzanie premennej a voľba postupu môže spôsobiť rozdielne výsledky pri výpočte rozdielnymi subjektami. Uzavretie poistenia schopnosti splácať úver bolo dobrovoľné, ak žalobkyňa nemala záujem o poistenie schopnosti splácať úver, mala ponúknuté políčka ponechať bez vyznačenia a vtedy by k poisteniu nedošlo, poistenie schopnosti splácať úver nie je podmienkou poskytnutia úveru a ponechanie prázdnych políčok je pri uzavretí zmluvy bežným postupom. Nedôvodná je podľa neho aj námietka odvolateľky ohľadom absencie náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. g) zákona 129/2010 Zbierky zákonov (celková výška a konkrétna mena spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie), žalovaný sa pridrižava svojho názoru vyjadreného v podaní zo dňa 11.02.2021, rovnako zotrváva na tam vyjadrenom názore o tvrdenej absencii náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. k). Dohodu o splátkach zo dňa 27.03.2018 podpísala žalobkyňa slobodne a vážne, bez omylov a tiesne, čo deklarovala v článku V bod 5. Ani postavenie spotrebiteľky ju nezavazuje zodpovednosti za záväzky prijaté slobodne a vážne, pričom žalovaný poukazuje na stanovisko JUDr. Milana Lálíka, sudcu Ústavného súdu SR, publikovaného v súvislosti s nálezom Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 38/2013, odsudzujúce absurdné a neprípustné zvýhodňovanie dlžníka oproti veriteľovi pri ochrane privilegovaných spotrebiteľov, ktorí prakticky nemusia niesť žiadne dôsledky za svoje konanie aj keď uzavrú akúkoľvek zmluvu.

8. Žalovaný v 2. rade v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu považoval odvolanie žalobkyne za zmätočné, nejasné a nesúvisiace s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Poukázal na to, že súd nezastavil konanie pre absenciu právneho záujmu. Absencia právneho záujmu nebola predmetom skúmania. Už len samotná žaloba o určenie vykonateľného právneho titulu a neplatnosť jednostranného právneho úkonu žalobcu ktorým je uznanie dlhu je sama o sebe máätúca a nezmyselná. Právnym titulom

pohľadávky žalovaného je uznanie dlhu notárskou zápisnicou, čo je jednostranný úkon dlžníka, ktorý žiadnym spôsobom nepreukázal vadu právneho úkonu. Vôľa dlžníka bola preukázaná ako slobodná a vážna, čo napokon potvrdzuje forma úkonu, ktorou je notárska zápisnica. Ak by sa žalobca odvolával na ľahostajnosť, pre ktorú nevenoval obsahu svojho právneho úkonu dostatočnú pozornosť, táto nezakladá ešte dôvod pre určenie neplatnosti právneho úkonu. Kuriózne je aj načasovanie žalobkyne, ktorá takmer po troch rokoch splácania svojho uznaného záväzku požaduje zrazu určenie zmluvy o úvere ako bezúročnej a bez poplatkov a to napriek skutočnosti, že právnym titulom a exekučným titulom pohľadávky je jej uznanie dlhu čo do výšky 22.160,77 eur. Žalovaný napokon v bode 2 splátkového kalendára jasne uvádza, že po úhrade 74 splátok sa vzdáva práva na príslušenstvo. K otázke správnosti výšky RPMN žalovaný v 2. rade dáva do pozornosti, že samotná NBS vo svojej tlačovej správe vyjadrila nedostatok zákonnej úpravy v otázke správnosti alebo nesprávnosti RPMN a poukazuje na stanovisko NBS zverejnené na stránke Národnej banky Slovenska v tejto otázke. Pokiaľ ide o otázku dobrovoľnosti poistenia táto nebola sporná, keď dobrovoľnosť poistenia nerozporovala ani žalobkyňa a ide o novotu v odvolacom konaní, pričom žalobkyňa bola od začiatku konania zastúpená (§ 291 ods. 3 CSP). Navrhol preto napadnutý rozsudok potvrdiť.

9. Žalobkyňa v odvolacej replike na vyjadrenie žalovaného v 1. rade poukazovala na ust. § 137 CSP. Uviedla, že žalobný návrh znejúci na určenie právnej skutočnosti, ktorý z osobitného predpisu nevyplýva, je potrebné považovať za vadný. Pokiaľ vady žaloby nie sú odstránené, súd žalobu odmietne (§ 129) ibaže pre tento nedostatok možno v konaní pokračovať. Súd napriek nesprávnej formulácii petitu môže v konaní pokračovať ak je z obsahu žaloby zrejmé, čoho sa týka a čo sleduje pretože súd je viazaný obsahom žalobného petitu a nie jeho formuláciou. Pokiaľ žalovaný obhajuje výpočet RPMN časťou tlačovej správy NBS zo dňa 17.02.2020, táto nemá žiadny záväzný charakter. Ak chcel na podporu svojich tvrdení predložiť relevantné vyjadrenie, mohol sa opierať o všeobecné záväzné opatrenie vydané NBS pod č. 5/2020 zo dňa 24.11.2020 na úpravu podrobností o výpočte RPMN pre spotrebiteľské úvery, avšak ani toto by nebolo relevantné nakoľko predmetné opatrenie nadobúda účinnosť až 01.01.2022 a nemožno ho teda aplikovať na skoršie záväzkové vzťahy vzniknuté v roku 2014, s poukazom na zákaz retroaktivity právnych noriem. K otázke správnosti RPMN a k otázke poistenia schopnosti splácať úver sa žalobkyňa pridrižovala skorších vyjadrení, ďalej zopakovala, že žalovaný v 1. rade dal žalobkyňu na podpis dohodu o splátkach s uznaním dlhu po uplynutí premlčacej doby, teda po 3 rokoch, keďže premlčacia doba začala plynúť od splatnosti nasledujúcej splátky t.j. od 21.01.2015 a skončila 21.01.2018. Vzhľadom na § 558 OZ, pri premlčanom dlhu má uznanie právny následok len vtedy, ak ten kto dlh uznal, vedel aj o jeho premlčaní. Žalobkyňa ďalej zotrváva na názore, že žalovaný v 1. rade sa dopustil voči nej úžery v zmysle ust. § 39a Občianskeho zákonníka. Podľa uvedenej dohody by totiž mala uhradiť žalovanému v 1. rade sumu 215.700 eur, čo je 154 krát navýšená suma nad istinu.

10. Na vyjadrenie žalovaného v 2. rade žalobkyňa v podstate zopakovala svoje stanovisko podané už k vyjadreniu žalovaného v 1. rade. K tvrdeniu o kurióznom načasovaní podania jej žaloby uviedla, že nie je podstatné po akej dobe sa domáha svojho práva. K otázke možného uplatnenia § 296 CSP v tomto spotrebiteľskom spore žalobkyňa poukazuje na to, že ak sa spotrebiteľ dá zastúpiť právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa alebo všeobecným zástupcom Centrom právnej pomoci nestráca postavenie slabšej strany. Ak sa však dá zastúpiť advokátom pričom je irelevantné, či si advokáta zvolil sám alebo ide o advokáta určeného Centrom právnej pomoci, stráca postavenie slabšej strany v konaní, keďže disponuje kvalifikovanou právnou pomocou a znamená to, že v spotrebiteľskom spore sa neuplatní § 296 CSP (JUDr. Edmond Horváth, JUDr. Andrea Andrášiová – Komentár CSP rok 2015 strana 607).

11. Žalovaný v 2. rade v odvolacej duplike zopakoval svoje doterajšie stanovisko k odvolacej argumentácii žalobkyne k otázke premlčania pohľadávky. Poukázal na to, že žalobkyňa veriteľa požiadala o odklad splátok, ako to aj vyplýva z listinných dôkazov (aktuálny stav úveru, plán splátok ktorý je výpisom z bankovej knihy vyhotovovaným priamo z bankového informačného systému odsúhlaseného NBS), čo zabezpečuje dôveryhodnosť a nezameniteľnosť tam uvedených údajov. Výšku dlžnej pohľadávky bol veriteľ povinný evidovať tiež v zmysle § 39 a nasl. zákona č. 483/2001 Zb. zákonov o bankách v bankovej knihe. Jeho právny predchodca vyhovel žiadosti žalobkyne a schválil odklad splátok, čo žalobkyňa nemôže poprieť a vzhľadom na uvedený odklad splátok je vylúčené, aby žalobkyňa uznala premlčaný dlh. V tejto súvislosti k otázke plynutia doby premlčania dáva žalovaný do pozornosti napr. rozsudok Krajského súdu Trnava sp.zn. 24Co/945/2015 alebo sp.zn. 27Csp/3/2019, ako aj judikatúru odvolacieho súdu v Košiciach, ktorý poskytol právny výklad začiatku plynutia premlčacej

doby odlišne a naviazal ho na moment zosplatnenia pohľadávky, s ktorou právnou argumentáciou sa stotožňuje aj žalovaný. K uznaniu dlhu žalovaný uviedol, že podľa obsahu notárskej zápisnice žalobkyňa výslovne uznáva dlh čo do základu a výšky. Žalobkyňa sa zaviazala k zaplateniu dlhu vo výške 22.160,77 eur k 08.03.2018. Je zrejme, že počet splátok predstavuje chybu v písaní a počítaní a žalovaný v 2. rade nemá nárok z predmetnej notárskej zápisnice na sumu prevyšujúcu 22.160,77 eur.

12. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie s použitím ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu, teda tak v jeho zastavujúcom výroku, ako aj v zamietajúcom výroku a výroku o trovách konania.

14. Odvolateľka svoje odvolanie proti výroku I. odôvodnila v prvom rade tým, že podľa jej názoru právna úprava zakotvená v § 137 písm. c) a d) CSP nebola v čase podania žaloby účinná a súd musí úkony strán sporu posudzovať podľa účinkov a podmienok uvedených v OSP v znení účinnom v čase ich uskutočnenia (§ 470 ods. 2 CSP) a bolo preto potrebné osvedčiť naliehavý právny záujem výlučne vo vzťahu k pôvodne predvídanému postupu v ust. § 80 písm. c) OSP. Uvedená námietka nie je dôvodná. Odvolací súd pripomína, že dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z.), ktorý nahradil a zrušil do 30.06.2016 účinný Občiansky súdny poriadok (zák. č. 99/1963 Z.z.). Nie je zrejme, z čoho odvolateľka vyvodzuje, že právna úprava zakotvená v § 137 písm. c) a d) CSP nebola v čase podania predmetnej žaloby účinná, pretože z obsahu spisu je zrejme, že žaloba žalobkyne bola Okresnému súdu Galanta doručená dňa 15.12.2020, teda celkom nepochybne za účinnosti Civilného sporového poriadku a niet žiadneho dôvodu postupovať pri posudzovaní podanej žaloby v zmysle OSP, ktorý platil iba do konca mája 2016. Správne preto postupoval súd prvej inštancie, ktorý posudzoval podmienky prípustnosti jednotlivých druhov žalôb v zmysle právnych predpisov platných v čase začatia konania, t.j. podľa § 137 CSP, pričom obe dotknuté žaloby (žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu - Dohody o splátkach zo dňa 27.03.2018, a žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu - Notárskej zápisnice N 65/2018, NZ 9641/2018, NCRIs 9815/2018 z 27.03.2018) podradil pod písm. d) citovaného ustanovenia. Pokiaľ odvolateľka poukazovala na závery Najvyššieho súdu SR, vyslovené v konaniach sp.zn. 6Cdo 15/2017, 6Cdo 30/2018, 4Cdo 17/2019 a 5Obo 12/2018, odvolací súd dáva do pozornosti, že vo všetkých označených veciach išlo o prípady, kedy konanie na súde prvej inštancie začalo za účinnosti OSP, čiže závery tam vyslovené sa na prejednávanú vec nevzťahujú (v prípade rozsudku sp.zn. 6Cdo 15/2017 bola žaloba na okresnom súde podaná v roku 2014, v prípade rozsudku sp.zn. 6Cdo 30/2018 v roku 2015, v prípade rozsudku sp. zn. 4Cdo 17/2019 v roku 2012 a v prípade rozsudku sp. zn. 5Obo 12/2018 ešte pred rokom 2010). Vzhľadom k tomu, že žaloba žalobkyne bola podaná v decembri 2020, súd teda správne posudzoval prípustnosť žaloby podľa § 137 CSP. Pre účely citovaného ust. § 137 CSP je treba považovať žalobu o určenie platnosti resp. neplatnosti právneho úkonu ako žalobu o určenie právnej skutočnosti, pričom v zmysle CSP nie je možné žalovať neplatnosť právnych úkonov, ak to nevyplýva z osobitného predpisu. Odvolací súd zdieľa názor prvoinštančného súdu, že v danom prípade žalobkyňou požadované určenie neplatnosti právnych úkonov nevyplýva z osobitného predpisu.

15. Žalobkyňa tvrdí, že ako spotrebiteľ má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vyplývajúce z § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z., z čoho vyplýva taktiež naliehavý právny záujem na požadovanom určení (vo vzťahu k žalobe o určenie neplatnosti právneho úkonu - Dohody o splátkach zo dňa 27.03.2018, a žalobe o určenie neplatnosti právneho úkonu - Notárskej zápisnice N 65/2018, NZ 9641/2018, NCRIs 9815/2018 z 27.03.2018), ktorý výklad je v súlade s judikatúrou Európskeho Súdneho dvora a podľa názoru odvolateľky je preto namieste práve takáto určovacia žaloba, aby sa ustálil rozsah záväzku žalobcu voči žalovanému v zákonnej výške. Odvolací súd jej ale nedal v tomto za pravdu. Spotrebiteľ sa môže žalobou domáhať vyslovenia (určenia) neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia (určenia) ich neplatnosti z dôvodu

neprijateľnosti, a v takom prípade ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.) a v prípade takejto žaloby preto nie je potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem (por. napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 27/2018). O taký prípad sa tu ale nejedná, pretože žalobkyňa sa v tomto spore nedomáha vyslovenia neprijateľnosti zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, ale neplatnosti právnych úkonov- Dohody o splátkach a Notárskej zápisnice.

16. Napriek uvedenému treba však žalobkyni dať za pravdu, že postup súdu prvej inštancie, ktorým zastavil konanie z vyššie uvedených dôvodov, bol nesprávny. V zmysle právnej teórie, ktorú potvrdzuje aj judikatúra najvyššieho súdu, je treba žalobný návrh znejúci na určenie právnej skutočnosti, ktorý z osobitného predpisu nevyplýva, považovať za vadný a súd by sa mal pokúsiť o odstránenie väd podania. Pokiaľ vady žaloby nie sú odstránené, súd žalobu odmietne podľa § 129 CSP, ibaže pre tento nedostatok možno v konaní pokračovať. Súd napriek nesprávnej formulácii petitu môže v konaní pokračovať, ak je z obsahu žaloby zrejmé, čoho sa týka a čo sleduje, súd je totiž viazaný obsahom žalobného petitu a nie jeho formuláciou. Napr. v okolnostiach konkrétneho prípadu je možný taký postup súdu, že súd na základe žalobného návrhu na určenie neplatnosti kúpnej zmluvy rozhodne, že žalobca je vlastníkom veci, ak je zo žaloby dostatočne zrejmé, že žalobca sleduje, aby bol zapísaný ako vlastník vo verejnom registri (TOMAŠOVIČ, M. In ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 505).

17. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/268/2019, ktorý v odôvodnení svojho zrušujúceho uznesenia uviedol, že pri riešení procesnej prípustnosti žaloby podľa § 137 písm. c/ CSP a/alebo podľa § 137 písm. d/ CSP je nutné zaoberať sa otázkou, z akého právneho vzťahu žalobkyňa vyvodzuje v konaní ňou uplatňovaný nárok (t.j. predmet konania), následne tento vzťah dôsledne analyzovať a nakoniec správne vyhodnotiť a posúdiť po právnej stránke. Žalobkyňa je povinná svoj nárok skutkovo vymedziť, nemusí ho však právne vyhodnotiť a zdôvodniť (ak ho predsa len v žalobe právne posúdi, súd daným posúdením nie je viazaný.) Je totiž vecou súdu, aby v zmysle zásady „iura novit curia“ podal právnu kvalifikáciu uplatňovaného nároku. Pre analýzu právneho vzťahu strán a posúdenie jeho povahy z hľadiska obsahu žaloby na prejednanie a rozhodnutie o nároku, ktorý žalobkyňa vyvodzuje z tohto právneho vzťahu, je tak rozhodujúce obsahové hľadisko, teda akú povahu majú práva a povinnosti strán tvoriace obsah právneho vzťahu (5Cdo/120/2017). Inak povedané predmet konania (resp. obsah žaloby) nie je tvorený výlučne žalobným návrhom (petitom), ale aj rozhodujúcimi skutkovými tvrdeniami - opísaním skutkového deja (causa petendi). Súd má skúmať celý obsah podanej žaloby, nielen samotný žalobný návrh... Podľa názoru dovolacieho súdu predmet sporu v danej veci nie je možné jednoznačne ustáliť. Zo samotného petitu žaloby síce vyplýva, že žalobkyňa sa domáhala vyslovenia neplatnosti spornej zmluvy a prísne formalisticky (iba z obsahu petitu) bolo potom možné podriaďiť danú vec pod procesný režim ustanovenia § 137 písm. d/ CSP, ale z obsahu samotnej žaloby tiež vyplýva, že mohlo ísť aj o žalobu v procesnom režime ustanovenia § 137 písm. c/ CSP. V takomto prípade by mal petit žaloby ale spočívať v určení, či tu právo je alebo nie je, teda nešlo by o neplatnosť spornej zmluvy. Keďže záver prvoinštančného súdu, že predmetná žaloba je procesne neprípustná, nakoľko sa nejedná o určenie právnej skutočnosti vyplývajúcej z osobitného predpisu (§ 137 písm. d/ CSP), bol predčasný, keď prvostupňový súd nepostupoval podľa § 129 CSP, týmto súd prvej inštancie žalobkyni nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu SR zmyslom a účelom základného práva na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je zaručiť každému reálny prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu o veci konať a rozhodnúť (I.ÚS 62/1997, II.ÚS 26/1996). K porušeniu základného práva na súdnu ochranu by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, a ak by súd odmietol konať a rozhodnúť o podanom návrhu (žalobe) fyzickej alebo právnickej osoby (I.ÚS 35/1998). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu

(I.ÚS 4/1994). Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, ale jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I.ÚS 26/1994). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (III.ÚS 7/2008).

19. Vzhľadom na vyššie uvedené, postupom súdu došlo v danom prípade k odňatiu práva žalobkyni na súdnu ochranu, keď rozhodnutie prvoinštančného súdu v jeho výroku I. treba považovať za minimálne predčasné, odhliadnuc od skutočnosti, že postup súdu, ktorým o procesne neprípustnej žalobe rozhodol tak, že konanie zastavil, nebol v odôvodnení rozsudku ničím právne zdôvodnený a podľa názoru odvolacieho súdu nemá oporu v právnych predpisoch.

20. Ako dôvodné posúdil odvolací súd aj odvolanie žalobkyne proti výroku II, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Odvolateľka namietala nesprávnosť zistení a právnych záverov súdu pokiaľ ide o náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorý uzavrela so žalovaným v 1. rade, predovšetkým závery súdu v otázke správnosti údajov o RPMN a mala za to, že súd sa s jej tvrdeniami nevysporiadal.

21. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa v konaní tvrdila, že zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorú uzavrela so žalovaným v 1. rade, obsahuje nesprávny výpočet RPMN. Poukazovala okrem iného na výsledky z interaktívnej kalkulačky RPMN na portáli finančnej osvetly a ochrany spotrebiteľa MF SF, kde po zadaní parametrov predmetného úveru vychádza RPMN vo výške 23,37%, zatiaľ čo v zmluve je uvedená hodnota RPMN 22,53%. Súd prvej inštancie uzavrel, že nemal za preukázaný nesprávny výpočet RPMN. V odôvodnení rozsudku (bod 21) tento svoj záver zdôvodnil tým, že „výsledok z interaktívnej kalkulačky nemožno brať ako záväznú výšku RPMN. Je potreba rátať s možnými odchýlkami, ktoré môžu vzniknúť zadaním nesprávnych vstupných hodnôt, ktoré mohol používateľ takejto kalkulačky zle vyhodnotiť alebo interpretovať alebo kalkulačka neráta s osobitosťami vstupných informácií ako je v konkrétne v tomto prípade: rozdielna výška poslednej splátky. Interaktívna kalkulačka nadôvazok by mala zodpovedať aktuálnej právnej úprave výpočtu RPMN, pričom v posudzovanej zmluve ide o rok 2014. Okrem iného, žalobkyňa nedôvodne započítala do RPMN aj čiastku poistného, pričom podľa §2 písm. g) zákona 129/2010 Z.z. sú „celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.“ Súd nemal za preukázané, že by poistenie bolo podmienkou získania úveru, ako to tvrdila žalobkyňa dôvodiac, že v zmluve o úvere nebola možnosť krížikom označiť políčko nežadania poistenia, a preto musela zaškrtnúť políčko v časti [2] zmluvy „žiadam o poistenie schopnosti splácať úver“ a podpísaním zmluvy vyjadrila súhlas so znením zmluvy. V posledných vetách bodu [3.13] zmluvy, Jednoducho z uvedených dvoch možností pre poistenie nemala označiť krížikom ani jedno, ak teda tvrdí, že o poistenie dobrovoľne záujem nemala. Navyše vyhlásila: „Klient podpisom tejto ZoÚ vyhlasuje, ... že sprostredkovanú finančnú službu Poistenie si vybral slobodne a bez nátlaku, na základe svojich potrieb a požiadaviek a zodpovedá jeho finančnej situácii.“ Preto v prípade výpočtu RPMN úveru nemožno rátať s výškou splátky 284,24 eur, ktorá pozostáva z poistného vo výške 13,24 eur a z anuitnej splátky 271,00 eur.“

22. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodnutie v tejto časti treba považovať za nepreskúmateľné, keďže súd prvej inštancie objektívne neodôvodnil svoje rozhodnutie ohľadne podrobne rozvedených výhrad žalobkyne týkajúcich sa RPMN a s tým súvisiacich ďalších náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré nastolila v podanej žalobe a ďalších svojich podaniach. Uvedené odôvodnenie je podľa názoru odvolacieho súdu nedostatočné a nepresvedčivé, t.j. nepreskúmateľné (odhliadnuc od skutočnosti, že použité dôvody súd v podstate iba doslovne prevzal z vyjadrenia žalovaného v 2. rade ako vyplýva z čl. 77). Pokiaľ žalobkyňa ako spotrebiteľ v konaní namietala a riadne zdôvodňovala prečo považuje v zmluve uvedenú hodnotu RPMN za nesprávnu, tvrdiac, že správne mala byť hodnota RPMN 23,37 %, potom pre objektívne rozhodnutie súdu bolo potrebné overiť správnosť výpočtu RPMN.

23. Niet pochýb o tom, že ide o spotrebiteľský spor podľa § 290 a nasl. CSP, pri ktorých ochrana spotrebiteľa ako slabšej strany sporu bola pretavená aj do osobitných ustanovení o dokazovaní za účelom posilnenia právnej ochrany spotrebiteľov, okrem iného oslabením princípu kontradiktórnosti v spotrebiteľských sporoch. Podľa § 295 CSP tak súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci, pričom súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí takýto dôkaz. Je nepochybné, že vo vzťahu k žalobe žalobkyne o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru bola medzi stranami sporná práve otázka správnosti RPMN. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov (§ 9 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ), pričom poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere takúto náležitosť neobsahuje (§ 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ). V danom prípade nebolo možné zaťažiť žalobkyňu dôkaznou povinnosťou na preukázanie jej tvrdenia o nesprávnosti údaju RPMN uvedeného v zmluve. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností zaťažuje toto účastníka konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý tiež existenciu takýchto skutočností tvrdí. V niektorých prípadoch však strana zaťažená dôkazným bremenom objektívne nemá a nemôže mať k dispozícii informácie o skutočnostiach, významných pre rozhodnutie v spore, pričom protistrana má tieto informácie k dispozícii. Od priemerného spotrebiteľa, akým žalobkyňa nepochybne je, sotva možno spravodlivo žiadať, aby ako dôkaz sám poskytol pomerne zložitý a matematicky náročný výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (môže poskytnúť nanajvýš výsledok z interaktívnej kalkulačky na jej výpočet, ako to urobila žalobkyňa), naopak, v prípade spornosti RPMN by mal presný výpočet RPMN poskytnúť dodávateľ, ktorého predmetom podnikateľskej činnosti je poskytovanie úverov, pričom nie je vylúčené, aby výpočet správnosti RPMN vykonal sám súd. Hoci odvolací súd nemá dôvod nesúhlasiť so záverom prvoinštančného súdu, že v danom prípade nebolo preukázané, že by poistenie bolo podmienkou získania úveru, bol zároveň toho názoru, že bez overenia správnosti výpočtu RPMN vypočítanej na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere je nepreskúmateľný záver súdu o správnosti tohto údaju, pretože chýba relevantný podklad pre vyslovenie tohto záveru, rovnako ako pre posúdenie otázky, či boli v zmluve uvedené všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

24. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania (strany sporu) na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obrany proti takémuto uplatneniu. Požiadavky na právnu argumentáciu vyplývajú aj z ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR a smerujú k tomu, aby výsledok rozhodovacej činnosti súdov bol jasný, zrozumiteľný a dostatočne odôvodnený, a aby účastník konania (strana) nemusel hľadať odpoveď na nastolenú problematiku v rovine dohadov. Súdy musia pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí potom vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, aby jeho závery boli zrozumiteľné, spravodlivé a presvedčivé. Súdy musia súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán (IV.ÚS 1/2002, II.ÚS 174/2004, III.ÚS 117/2007, III.ÚS 332/2009, I.ÚS 501/11 a pod.).

25. Na základe uvedeného treba považovať rozhodnutie prvoinštančného súdu z dôvodov uvedených vyššie za nepreskúmateľné, nakoľko neobsahuje základné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, či je úver bezúročný a bez poplatkov alebo nie je, odhliadnuc od skutočností, že súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal otázkou pasívnej vecnej legitímácie žalovaných (hoci práve táto výhrada bol podstatou obrany žalovaného v 1. rade a zároveň žalobkyňa namietala zákonnosť postúpenia pohľadávky zo žalovaného v 1. rade na žalovaného v 2. rade).

26. S prihliadnutím na vytknuté pochybenia musel odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keď prvoinštančný súd odvolateľke znemožnil uskutočnenie jej patriacich základných procesných práv a takýmto nesprávnym postupom došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nie je napravitelný v odvolacom konaní.

27. Povinnosťou súdu v ďalšom konaní bude s prihliadnutím na právny názor odvolacieho súdu vyslovený vyššie (§ 391 ods. 2 CSP) v časti žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu - Dohody o splátkach zo dňa 27.03.2018, a žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu - Notárskej zápisnice N 65/2018, NZ 9641/2018, NCRIs 9815/2018 z 27.03.2018 vyzvať žalobkyňu postupom podľa § 129 CSP na odstránenie väd žalobného petitu a pokiaľ vady žaloby nebudú odstránené, súd žalobu odmietne. V časti žaloby o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov súd vec opätovne prejedná za stavu dodržania postupu opísaného vyššie, opätovne posúdi dôvodnosť žaloby a následne vo veci opätovne rozhodne, pričom sa náležite vysporiada s podstatnými tvrdeniami strán, s prihliadnutím aj na argumenty predstreté v odvolacom konaní. Svoje nové rozhodnutie, v ktorom rozhodne i o nároku na náhradu trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP), súd náležite odôvodní v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP.

28. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).
Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).
Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).
Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).
Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).
Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).
Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).
Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).
Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).
Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).